

**Кандидаткиња за избор за
главног јавног тужиоца за Основно јавно
тужилаштво у Сомбору
Весна Дражић Михаљевић**

**ПРОГРАМ
УНАПРЕЂЕЊА РАДА ЈАВНОГ
ТУЖИЛАШТВА ЗА
ПЕРИОД ОД 2024-2030. ГОДИНЕ**

САДРЖАЈ:

1. УВОД
2. НАДЛЕЖНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАСПОРЕД ПОСЛОВА У ОСНОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У СОМБОРУ И ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ РАДИ УНАПРЕЂЕЊА РАДА ТУЖИЛАШТВА
3. ПОСЛОВИ ИЗ ЗАКОНОМ УТВРЂЕНЕ НАДЛЕЖНОСТИ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА
4. НОРМАТИВНИ ПОСЛОВИ И КОРИШЋЕЊЕ РАЧУНАРА У РАДУ ТУЖИЛАШТВА, АНАЛИТИЧКИ И ИНФОРМАТИВНИ ПОСЛОВИ
5. САСТАНЦИ, САВЕТОВАЊА И НАУЧНИ СЕМИНАРИ И СКУПОВИ, СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ
6. ПОСЛОВИ УПРАВЕ У ОСНОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У СОМБОРУ И МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ
7. ПОЈЕДИНИ АСПЕКТИ ПОСТУПАЊА У КРИВИЧНИМ ПОСТУПЦИМА
8. САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА
9. ЕТИЧКИ КОДЕКС
10. ЗАКЉУЧАК

1. УВОД

Програм унапређења рада Основног јавног тужилаштва у Сомбору за период од 2024. до 2030. године (у даљем тексту Програм), сачињен је за потребе пријаве на јавни конкурс за избор главног јавног тужиоца за Основно јавно тужилаштво у Сомбору и садржи преглед активности које су усмерене ка обављању послова и задатака које Основно јавно тужилаштво у Сомбору треба да изврши у оквиру своје надлежности на основу Устава, потврђеног међународног уговора, закона, општеприхваћених правила међународног права и другог општег акта, донетог у складу са законом, како би се обезбедило законито и ефикасно остваривање функције Јавног тужилаштва као јединственог и самосталног државног органа који гони учиниоце кривичних и других кажњивих дела и врши друге надлежности којима се штити јавни интерес, на подручју Основног јавног тужилаштва у Сомбору.

Циљ Програма је надоградња претходно остварених квалитета и ефикасности у поступању Основног јавног тужилаштва у Сомбору, ради јачања правне сигурности, приближавања правде грађанима и враћања поверења у правосудни систем грађана Града Сомбора, општине Апатин и општине Оџаци.

Основни принцип Програма је успешно и што економичније, унапређење поступања јавног тужилаштва у кривичном гоњењу извршилаца кривичних дела, али и поступања јавног тужилаштва у сфери кривично-правне превенције и заштити жртава кривичних дела, као и спречавања дискриминације по било ком основу.

Кључна начела и приоритети Програма за Основно јавно тужилаштво у Сомбору, као самосталног државног органа који гони учиниоце кривичних дела и других кажњивих дела и врши друге надлежности којима се штити јавни интерес, а која се односе на руковођење предистражним поступком, спровођење истраге, поступање у кривичним предметима према пунолетним лицима, су индивидуализација кажњавања окривљених кроз примену института којима се чине знатне материјалне уштеде тј. кроз примену споразума о признању кривичног дела и рочишта за изрицање кривичних санкција и широка примена института одлагања кривичног гоњења, као и шира примена казне рада у јавном интересу као алтернативне кривичне санкције.

Користећи претходно успостављену организацију рада и унапређење истог, као и своје дугогодишње јавнотужилачко искуство у

поступању у првом степену и у руковођењу Основним јавним тужилаштвом, планирам да наставим максимално посвећено руковођење Основним јавним тужилаштвом у Сомбору.

Овај Програм садржи кратак преглед положаја, овлашћења и принципа рада Основног јавног тужилаштва у Сомбору и моје приоритете у будућем раду; повећање ефикасности кривичног гоњења кроз даљу ефикасну примену тужилачке истраге, споразума о признању кривичног дела и начела опортунитета.

Програм обезбеђује оквир за унапређење капацитета јавног тужилаштва кроз старање да се повећа број тужилачког и другог особља, за оспособљавање тужилачких помоћника у раду и вештинама заступања оптужби пред судом и пружање помоћи тужилачким приправницима, унапређење сарадње са другим државним органима, пружању међународне правне помоћи, те најбољем начину промовисања и транспарентности рада Основног јавног тужилаштва у Сомбору.

Програм садржи и осврт на активност у споровођењу Комуникационе стратегије Републичког јавног тужилаштва и Државног већа тужилаца и уведену примену напредних информационих технологија попут „САПО“ софтвера и старање за стручно усавршавање запослених које је засновано на реалним потребама, са акцентом на рад одељења Врховног јавног тужилаштва која у сарадњи са Правосудном академијом организују пројекте стручног усавршавања за јавно тужилаштво тј. учествовање јавних тужилаца на семинарима, радионицама на теме насиља у породици, међународне правне помоћи, јачања борбе против кријумчарења миграната и друго.

Спремна сам да уз своје изузетно залагање и заједничким радом свих упослених у Основном јавном тужилаштву у Сомбору, уз њихову пуну подршку спроведем овај Програм у дело.

2. НАДЛЕЖНОСТ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАСПОРЕД ПОСЛОВА У ОСНОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У СОМБОРУ И ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ РАДИ УНАПРЕЂЕЊА РАДА ТУЖИЛАШТВА

Програм предвиђа начин организовања, односно распоред послова ради реализације законске надлежности Основног јавног тужилаштва, тј. одређени су носиоци за извршење послова према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Основном јавном тужилаштву, а на основу Програма и плана рада који се сачињава

за сваку календарску годину, а тим се обезбеђује извршење Плана и програма непосредно вишег тужилаштва.

2.1 Стварна надлежност

Одредбама којима се одређује стварна надлежност суда одређена је и стварна надлежност тужилаштва. Неопходно је предузимање свих радњи и мера на које је јавни тужилац овлашћен и оних везаних за учествовање и у другим поступцима (осим кривичног) када је за то овлашћен позитивним прописима (парничним, ванпарничним и управним) у ситуацијама када је то потребно ради заштите општег и појединачног интереса и вредности друштва. Основно јавно тужилаштво у Сомбору предузима и друге радње из своје надлежности и доноси одлуке и по другим законима и то Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Породичном закону, Закону о одузимању имовине проистекле из кривичних дела, Закону о спречавању насиља у породици.

2.2 Месна надлежност

Основно јавно тужилаштво у Сомбору је месно надлежно за територију Града Сомбора и општина Апатин и Оџаци, на ком подручју живи приближно 150.000 становника. На подручју месне надлежности овог тужилаштва законом утврђене полицијске послове обавља Полицијска управа у Сомбору. Месна надлежност Основног јавног тужилаштва у Сомбору има специфичност што се простире и на кривична дела која су извршена на Граничном прелазу Бачки Брег на граници са Републиком Мађарском и Граничном прелазу Бездан и Богојево према Републици Хрватској. Миграциони процеси народа највише из Сирије, Авганистана и Марока допринели су повећању извршења кривичног дела недозвољен прелазак државне границе и кријумчарење људи из члана 350 Кривичног законика и у том делу треба радити на унапређењу сарадње са граничном полицијом према Републици Мађарској и Републици Хрватској, те Службом за борбу против организованог криминала и формираним ударним групама при Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а чиме се доприноси процесуирању и организованих група које се баве кријумчарењем.

Основно јавно тужилаштво у Сомбору је надлежно за поступање по привредним преступима за територију Града Сомбора, општина Апатин, Кула, Оџаци, Врбас и Србобран (Западно-бачки и Јужно-бачки округ), те из тог разлога постоји повећана оптерећеност организације рада у Основном јавном тужилаштвоу у Сомбору, јер је потребно и по

привредним преступима обезбедити заступање оптужних аката пред Привредним судом у Сомбору, ком захтеву је у потпуности удовољено.

2.3 Организација

На реализацији послова утврђених Програмом и планом рада Основног јавног тужилаштва у Сомбору, за сваку календарску годину ангажован је главни јавни тужилац, јавни тужиоци и запослени, распоређени у организационе јединице Основног јавног тужилаштва у Сомбору и то:

- кривично одељење,
- писарница,
- рачуноводство,
- техничка служба,
- тужилачка управа.

Главни јавни тужилац поред послова који су законом стављени у његову искључиву надлежност организује рад Основног јавног тужилаштва у циљу реализације Програма, врши надзор над радом јавних тужилаца и других запослених у тужилаштву, са циљем да се планирани послови и задаци успешно и благовремено остваре и одређује послове који се поред планираних послова у току године имају извршити и носиоце тих послова, а према указаној потреби врши и измене и допуне Програма.

У кривично одељење распоређују се јавни тужиоци, јавнотужилачки помоћници и јавнотужилачки приправници. У Основном јавном тужилаштву у Сомбору систематизовано је осам места јавних тужилаца, која места су попуњена, три места јавнотужилачких помоћника, која су попуњена на неодређено време и један јавнотужилачки помоћник на одређено време. Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места одређен је број извршилаца у писарници, рачуноводству и техничкој служби, а у вези са тим највећи проблем у раду тренутно се односи на број записничара (садашње стање – 5) и уписничара (садашње стање - 3, плус један административно-технички секретар), као и јавнотужилачких помоћника, а имајући у виду обим послова јавних тужилаца, ако се узме у обзир да је према годишњем извештају о раду Основног јавног тужилаштва у Сомбору за 2022. годину у КТ уписник заведено 1257 предмета против 1394 лица, а за 2023. годину 1233 предмета против 1257 лица – поред свих осталих КТР (у 2022. години – 1425, у 2023. години – 1756), НПТ и других уписника; неопходно је обезбедити по сваком јавном тужиоцу једног записничара или дактилографа, као и јавнотужилачког помоћника,

какав стандард је приближно постигнут у организацији посла у већини судова, а све како би се омогућило ефикасније и ажурније поступање. У претходном мандату остварујући унапређење рада Основног јавног тужилаштва у Сомбору у истом је на крају 2022. године остало старих тј. предмета старијих од две године укупно 33 предмета, а на крају 2023. године под истим критеријумом тј. остало нерешених 32 предмета старија од две године.

Главни јавни тужилац руководи управом у јавном тужилаштву и одговара за правилан и благовремен рад јавног тужилаштва.

Руковођење јавним тужилашвом обухвата читав низ активности усмерених ка доброј организацији рада и обезбеђењу свих неопходних услова за правилан, благовремен и законит рад.

Посебну пажњу посвећујем потреби постојања добре радне атмосфере, тимском раду и колегијалности која је у Основном јавном тужилаштву у Сомбору на највишем нивоу. У односима међу свим запосленима влада коректност и уважавање без изузетка, тако да колектив према свим другим органима, као и грађанима оставља утисак добро организованог и успешног органа. У претходном мандату обезбедила сам све услове да јавни тужиоци самостално поступају у складу са законом, трудила сам се да се од њих отклоне било какви утицаји на рад и поступање у свим предметима. Са друге стране, од свих јавних тужилаца у поступању и сваком контакту са странкама или учесницима у поступку очекујем да покажу лични интегритет и обезбеде поверење и сигурност свих учесника у поступку и тако обезбеде да тужилаштво као орган у свим поступцима поступа савесно, одговорно и непристрасно. Старала сам се о непристрасној подели предмета јавним тужиоцима.

3. ПОСЛОВИ ИЗ ЗАКОНОМ УТВРЂЕНЕ НАДЛЕЖНОСТИ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

3.1 Поступање по предметима

Обим рада у Основном јавном тужилаштву у Сомбору на решавању предмета из законом утврђене надлежности одређен је приливом нових предмета у току године, те бројем предмета тог тужилаштва из ранијих година. Обавеза је сваког јавног тужиоца да све предмете примљене до 25. децембра текуће године реши до краја

године у смислу ранијег Правилника о критеријумима и мерилима вредновања рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца.

На обради предмета ради главни јавни тужилац и сви јавни тужиоци, а у обради предмета јавним тужиоцима помажу јавнотужилачки помоћници и приправници (волонтери).

Повећана ефикасност кривичног гоњења, а који тренд ћу задржати у наредном мандату, да у Основном јавном тужилаштву на крају текуће године од укупног броја предмета у раду остане нерешених старих предмета тј. старијих од две године у мање од 3% у односу на број примљених предмета.

Странке које не прими главни јавни тужилац прима први јавни тужилац или јавни тужилац којег одреди главни тужилац, на основу одлуке главног јавног тужиоца дежурни јавни тужилац врши пријем грађана и даје грађанима обавештења, те врши пријем странака које у јавно тужилаштво долазе без позива. Обавештења о предметима даје радник писарнице, уз обавезну претходну консултацију са јавним тужиоцем који обрађује предмет.

Повећана је ефикасност у поступању са захтевима за пружање међународне правне помоћи у кривичним стварима коришћењем „Приручника за поступање у предметима међународне правне помоћи у кривичним стварима,, у смислу благовремености и квалитета поступања.

Након што је основано Одељење за јавнотужилачку праксу у Врховном јавном тужилаштву, одређена је контакт тачка у Основном јавном тужилаштву у Сомбору, што је све од ширег значаја за јавно тужилаштво. Основно јавно тужилаштво у Сомбору своје јавнотужилачке одлуке (псеудонимизирани и анонимизирани) доставља Вишем јавном тужилаштву у Сомбору, које врши селекцију и од марта 2022. године исте доставља Апелационом јавном тужилаштву у Новом Саду, те релевантне по критеријумима тог тужилаштва достављају се Одељењу јавнотужилачке праксе ради уношења у базу јавнотужилачке праксе. Подстичем коришћење базе јавнотужилачке праксе, јер иста доприноси јачању стручности и квалитета у раду јавног тужилаштва.

Истичем унапређење рада кроз аспект кривичног гоњења учинилаца кривичних дела мотивисаног мржњом кроз поступање по Општем обавезном упутству О. бр. 4/2018 по којем је одређена контакт особа у јавном тужилаштву за кривична дела из мржње у смислу члана 54а Кривичног законика ради праћења поступања у овим предметима;

затим активно спровођење стандарда о примени методологије за истрагу у случајевима злостављања од стране полиције.

С обзиром на све већи пораст извршених кривичних дела са елементима насиља нарочито насиља у породици према Општем обавезном упутству О. бр. 3/17 спроведена је специјализација и вођење посебних евиденција, те рад на овим предметима има приоритет.

Од ступања на снагу Закона о спречавању насиља у породици 01. јуна 2017. године посебна пажња је посвећена примени истог, од почетка примене па до данас поднето је суду укупно 3659 предлога за продужење изречених хитних мера, од којих је Основни суд у Сомбору усвојио укупно 3007 предлога. Формирана је за подручје Основног јавног тужилаштва у Сомбору Група за координацију и сарадњу, којом председава јавни тужилац, а чије чланове чине представници Полицијске управе и Центара за социјални рад, која на месечном нивоу обавезно одржава два редовна састанка, ради разматрања примљених пријава за насиље у породици након изречених хитних мера, као и ванредне састанке са жртвама, те се сачињавају индивидуални планови помоћи и подршке.

3.2 Праћење рада јавног тужилаштва

Поред општег праћења рада јавног тужилаштва у борби против криминалитета, и остварења уставности и законитости Главни јавни тужилац сачињава редовне извештаје и све извештаје које захтева непосредно више тужилаштво, Апелационо јавно тужилаштво у Новом Саду и Врховно јавно тужилаштво.

Предмети формирано по притужбама и представкама грађана на рад Основног јавног тужилаштва у Сомбору и на рад јавних тужилаца, заводе се главном јавном тужиоцу.

3.3 Однос јавног тужилаштва према јавности

Јавно тужилаштво обавештава јавност о стању криминалитета и другим појавама које запази у раду увек када за тим постоји потреба и у поједином предмету у коме поступа у границама својих законом одређених овлашћења и у складу са интересом поступка, поштујући претпоставку невиности и водећи рачуна о заштити података о личности, приватности и достојанства учесника у поступку.

У Основном јавном тужилаштво у Сомбору именовано је лице које је задужено за спровођење спољне комуникације у циљу афирмације

рада тужилаштва и обуку су прошла сва лица која су овлашћена за имплементацију Комуникационе стратегије тужилаштва.

Посебну пажњу посвећујем остваривању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Сходно Споразуму о сарадњи Републичког јавног тужилаштва и Министарства унутрашњих послова из 2016. године и Упутству РЈТ-а од 22.12.2015. године и Обавезном упутству РЈТ-а од 24.12.2020. године успостављена је обавеза хитног поступања у предметима кривичних дела извршених на штету безбедности лица која обављају послове од јавног значаја у области информисања у вези са пословима које обављају и одређен је јавни тужилац као контакт тачка и примарни обрађивач предмета, односно координацију поступања у предметима из ове области. Уведено је и вођење посебне евиденције кривичних дела извршених на штету новинара у вези са послом који обављају, а хитност поступања је ојачана Обавезним упутством из 2020. године и подразумева предузимање радњи у роковима од 24 и 48 часова када је јавно тужилаштво у питању.

4. НОРМАТИВНИ ПОСЛОВИ И КОРИШЋЕЊЕ РАЧУНАРА У РАДУ ТУЖИЛАШТВА, АНАЛИТИЧКИ И ИНФОРМАТИВНИ ПОСЛОВИ

4.1 Главни јавни тужилац прати и учествује у припреми законских и других прописа из области организације и рада правосудних органа, положаја и статуса носилаца функција и запослених у правосудним органима и другим законима, који се достављају на мишљење јавном тужилаштву.

4.2 У Основном јавном тужилаштву у Сомбору у раду се користе рачунари у сврху обраде текста, за вођење различитих евиденција, у управним стварима, за штампање, у писарници, за рачуноводствене послове, за праћење прописа, судске и јавнотужилачке праксе и др; а у претходним годинама у тужилаштву су обезбеђена потребна средства за обнављање постојећих и набавку нове рачунарске опреме, на оптималном нивоу који обезбеђује ефикасно функционисање, складиштење и пренос информација, одржавање и заштиту системског пословног софтвера, у ком циљу је спроведена обука запослених, како би се уредиле евиденције и чување свих информатичких ресурса у јавном тужилаштву.

5. САСТАНЦИ, САВЕТОВАЊА, НАУЧНИ СЕМИНАРИ И СКУПОВИ, СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

5.1 Главни јавни тужилац присуствује свим састанцима по позиву Апелационог јавног тужилаштва, Врховног јавног тужилаштва, те састанцима које сам иницира, а у циљу уједначавања праксе, побољшања рада и функционисања тужилаштва.

По потреби се одржавају састанци са другим подручним тужилаштвом и непосредно вишим тужилаштвом, ради сагледавања проблема из рада тужилаштва и разматрања актуелних питања из делокруга рада тужилаштва и присуствује састанцима и саветовањима која организује Апелационо јавно тужилаштво и Врховно јавно тужилаштво.

5.2. Главни јавни тужилац иницира састанке и саветовања са Основним судом у Сомбору, полицијом, Центрима за социјални рад и другим државним органима са којима сарађује у току поступка или који су најчешћи подносиоци кривичних пријава, ради побољшања међусобне сарадње, усмеравања и договора о будућем раду. Главни јавни тужилац и јавни тужиоци по могућности и уз сагласност присуствују на семинарима које организује Правосудна академија, те друга стручна удружења и институције, судови. Учеснике на саветовањима, семинарима и састанцима одређује главни јавни тужилац, ускладу са правом и обавезом да се стручно усавршавају.

У протеклом периоду тужилаштво је остварило одличну сарадњу са Полицијском управом, Основним судом, Привредним судом, пред којима поступа, као и са Локалном управом. У том смислу ја као главни јавни тужилац, заједно са Вишим тужиоцем и председницима Основног, Вишег и Прекршајног суда периодично учествујем у раду Градског одбора за безбедност, где разматрамо тренутну безбедност и стање криминалитета, а све са циљем стварања безбедносних услова и сигурног окружења за заштиту имовине и лица, као и предузимања адекватних мера за заштиту људских права.

5.3 Сви носиоци јавнотужилачке функције, државни службеници и намештеници имају право на стручно усавршавање и дужност је главног јавног тужиоца да им то омогући у складу са законом и другим прописима који регулишу ту материју.

6. ПОСЛОВИ УПРАВЕ У ОСНОВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИЛАШТВУ У СОМБОРУ И МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

6.1 Правилником о управи у јавним тужилаштвима одређени су послови управе у које спадају између осталог и старање о одржавању самосталности и угледа јавног тужилаштва, чему дајем приоритет. Поред тога не мање важна је обавеза главног јавног тужиоца да се стара о уједначеном и благовременом поступању и коришћењу најефикаснијих метода и техничких средстава у административном пословању, праћењу и проучавању јавнотужилачке праксе, поступању по притужбама и представкама грађана на рад јавног тужилаштва, однос тужилаштва према другим државним органима, грађанима и јавности, заштити тајности података, вођење уписника, помоћних књига, именика и других евиденција.

У вођењу послова управе посебну пажњу сам посветила чувању угледа тужилаштва у професионалној средини и ван ње, штитећи јавни интерес и поступање без дискриминације по било ком основу.

Питања од значаја за рад јавног тужилаштва се разматрају на седницама колегијума јавног тужилаштва, са акцентом на питања из надлежности јавног тужилаштва, заузимању правних ставова, давању предлога, мишљења и иницијативе о питањима која су значајна за рад и организацију.

Седнице колегијума одржавају се најмање једном месечно, ради сагледавања питања од значаја за успешно обављање и распоред послова и најмање једном месечно сваки јавни тужилац је био упознат са резултатима свог рада и рада сваког јавног тужиоца у погледу примљеног обима посла и броја донетих одлука. Тужилаштво има посебне интерне евиденције које ћу и даље водити, ради праћења рокова застарелости гоњења у оптуженим предметима пред судом, ради благовременог указивања суду на наступање застарелости и предузимање других радњи да се спречи наступање застарелости гоњења.

У тужилаштву су установљени типске обрасци за подношење кривичних пријава, пре свега образац за подношење кривичних пријава за кривично дело недавање издржавања из члана 195 Кривичног законика и тиме је омогућено грађанима слабијих материјалних могућности да своје захтеве ставе на писарници тужилаштва.

6.2 У раду Основног тужилаштва је израђен финансијски план који је усклађен са реалним потребама тужилаштва.

Финансијска улагања у уређење просторија за рад тужилаштва нису потребна из разлога што је Основно јавно тужилаштво у Сомбору, заједно са Вишим јавним тужилашвом у Сомбору, смештено у објект у којем постоје оптимални услови за рад тужилаштва.

Планирана финансијска средства се рационално троше, са посебним акцентом на трошење средстава која су додељена за трошкове кривичног поступка, с циљем да се исти смање где год за то има могућности. Другим речима, инсистирам на примени института који смањују трошкове кривичног поступка, са наглашеном пажњом у разматрању питања да се не улази у кривичне поступке у предметима са недовољним доказима и тако на брз и ефикасан, а са друге стране законити начин, тужилачким одлукама спречи непотребно трошење средстава.

У погледу трошења средстава за вођење кривичног поступка постоји усклађена координација између главног јавног тужиоца и јавних тужилаца, јер је уведена обавеза поступајућем јавном тужиоцу да унапред и благовремено извести главног јавног тужиоца о потреби ванредног и већег трошења средстава у озбиљнијим кривичним предметима. Обавеза је главног јавног тужиоца да предузима радње и даје смернице да се један део вештачења усмерава стручним установама које раде у склопу МУП-а РС из разлога што трошкови вештачења ових установа падају на терет њиховог буџета.

7. ПОЈЕДИНИ АСПЕКТИ ПОСТУПАЊА У КРИВИЧНИМ ПОСТУПЦИМА

7.1 Примена одлагања кривичног гоњења

Ову могућност је потребно примењивати у великој мери у циљу уштеде на трошковима кривичног поступка, са једне стране, а са друге стране у циљу ефикасног окончања поступка за лакша кривична дела и према лицима која нису осуђивана. Наредбама се налаже уплата новчаних износа у хуманитарне сврхе, накнаде штета оштећенима, плаћање обавеза по основу доприноса за издржавање, хуманитарни рад и психосоцијални третмани за извршиоце кривичног дела.

Овај институт се примењује у око 30% у односу на све заprimљене предмете у текућој години и овај стандард сматрам прихватљивим, те сматрам да се треба наставити са применом овог института у наведеној мери, јер даје позитивне ефекте у смислу уштеда и ефикасности. С тим у вези у циљу једнообразности у поступању, инструктивно сам утврдила скалу најнижих новчаних износа у зависности од врсте кривичног дела и висине прописане казне, како се не би догађало да се ради постизања циља што бржег „завршавања предмета“ одређују превише мали износи чиме се губи смисао наведеног института.

7.2 Примена споразума о признању кривичног дела

Показује врло позитивне ефекте, како са аспекта казнене политике, тако и са аспекта ефикасног окончања поступка и уштеде у трошковима кривичног поступка. У том смислу ћу инсистирати на што већој примени овог института увођењем чешће иницијативе од стране поступајућих јавних тужилаца. Посебна пажња се има поклонити на уједначавање казнене политике за одређена кривична дела, водећи рачуна о индивидуализацији кривичне санкције према личности окривљеног и околностима под којима је извршено кривично дело.

У комуникацији са јавним тужиоцима и даље ћу и више инсистирати да прате могућности за примену овог института и преузму иницијативу за закључење споразума, посебно у почетним фазама поступка, али и у каснијим фазама кривичног поступка.

7.3. Примена Закона о спречавању насиља у породици

У свом наредном мандату додатно ћу ојачати капацитете, јер се овде улога тужилаштва које делује након извршеног кривичног дела сада измешта у сферу превенције, због чега је потребна озбиљна едукација главног тужиоца и јавних тужилаца кроз учешће на семинарима, уз сарадњу са другим државним органима и цивилним организацијама.

7.4 Примена Института одузимање имовине проистекле из кривичног дела

Потребно је интензивније примењивати Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела из 2009. године и Закон о изменама овог Закона из 2013. године старањем да се паралелно са кривичним истрагама покрећу и финансијске истраге када год је то у оквиру стварне надлежности Основног јавног тужилаштва могуће.

8. САРАДЊА СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

8.1 У протеклом периоду тужилаштво је остварило одличну сарадњу са Полицијском управом, Основним судом, Привредним судом и Прекршајним судом, као и са Локалном управом. Посебан значај дајем сарадњи са Полицијском управом у Сомбору, јер благовременост информација које доставља полиција је од огромног значаја за даље вођење кривичног поступка. Периодично се врши едукација службених лица у полицији у сталним контактима ради побољшања рада на кривичним предметима, на практичној примени одредаба Законика о кривичном поступку, које се односе на овлашћења службених лица у предкривичном поступку.

У погледу сарадње са Министарством финансија – Пореском управом истичем доследно спровођење закљученог Споразума о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва и Минстарства финансија – Пореске управе, који има за циљ јачање међусобне сарадње и унапређење размене информација и података надлежних јавних тужилаштава за поступање у предметима пореских кривичних дела. Тужилаштво мора имати додатну едукацију везану за пореска кривична дела, као сложених и специфичних, и зато треба уложити напоре да тужиоцима буде пренета суштина модуса поступања извршилаца ових кривичних дела, и зато ћу се залагати за изналажење могућности за побољшање стручне помоћи тужиоцима у раду на овим кривичним предметима ангажовањем стручних лица.

У погледу сарадње са Центрима за социјални рад и поред постојања Протокола о сарадњи више државних органа у спречавању насиља у породици, сматрам да се треба радити на побољшању иницијативе од стране Центара, у делу када кроз свој рад дођу до сазнања да је дошло до извршења кривичних дела насиља у породици и евентуално недозвољених полних радњи. Сарадњу треба наставити са акцентом да се успостави непосредна комуникација са тужиоцима, уместо досадашње углавном писмене комуникације кроз достављање писмених извештаја, уз инсистирање од стране тужиоца да стручна лица Центра за социјални рад остваре бољу сарадњу са тужилаштром у пружању правих информација о породичном насиљу.

На подручју надлежности Основног јавног тужилаштва у Сомбору постоји Повереништво за изршење алтернативних кривичних санкција и потребно је инсистирати на обавештавању Поверника о свим њиховим

проблемима у пракси и новим модалитетима рада, а ради отклањања препрека у сарадњи.

8.2 Применом одредаба Закона о пружању међународне правне помоћи у кривичним стварима, и то како у случајевима пружање међународне правне помоћи по замолницама надлежних органа других држава, тако и у ситуацији када Основно јавно тужилаштво у Сомбору упућује замолнице за пружање правне помоћи кад за то постоје услови, остварује се брза размена података и доказа са надлежним органима других држава.

8.3 Потребно је и даље обезбеђивати доследну примену мера утврђених Планом интегритета и редовно обавештавати Агенцију за борбу против корупције у вези са спровођењем истих.

9. ЕТИЧКИ КОДЕКС

У свом раду као главни јавни тужилац стално пратим поштовање Етичког кодекса јавних тужилаца и поштовање етичких принципа и смерница за примену етичких начела: законитости, самосталности, непристрасности, сразмерности, одговорности, посвећености и достојанствености; и основних дужности носилаца јавнотужилачке функције да у сваком моменту и без обзира на околности врше дужности и преузимају службене радње у складу са националним и међународним законодавством; увек имају на уму да поступају у име друштва и јавном интересу и да теже да постигну равнотежу између општет интереса друштва и интереса и права појединца.

Значајна кршења етичког кодекса могу представљати дисциплински прекршај и у том смислу неопходна је доследна примена Правилника о дисциплинским органима Високог савета тужилаштва и дисциплинском поступку („Службени гласник РС“ бр. 33/2024) којим је уређена дисциплинска одговорност, дисциплински органи, дисциплински поступак.

10. ЗАКЉУЧАК

За пуних 30 година радног стажа у правосуђу, стицала сам знања из различитих области права, радила сам на предметима који подлежу парничном и кривичном поступку (чињенице наведене у радној

биографији). У свакодневном контакту са странкама, сарадницима и другим људима из стручног кадра, развијала сам вештине комуникације на различитим нивоима, преговарачке способности, као и способности доношења одлука.

С обзиром на претходно радно искуство и остварене резултате у Основном јавном тужилаштву у Сомбору, имам адекватне предиспозиције за успешно и квалитетно обављање функције главног јавног тужиоца, коју сматрам веома одговорном, а себе особом која би тај посао и даље обављала са великом посвећеношћу и жељом да стечена знања и вештине применим кроз Програм који је овде изложен.

Спровођење овог Програма не захтева већа средства у буџету од оних која су већ планирана у годишњем буџету Државног већа тужилаца.

Весна Дражић Михаљевић


